

סיפור החג – לצוות החינוכי ולהורים

הפנטקוסט הוא חג נוצרי דתי הנחשב "חג הולדתה של הכנסייה הנוצרית". על פי הכנסייה המוקדמת, ישוע שמת, קם לתחיה ועלה לשמיים, השלים את עבודתו בהאצלת הרוח על קהילת השליחים ביום הפנטקוסט, ולכן מהווה חג זה את סיום חג הפסחא וחג העלייה אצל הנוצרים.

החג נחגג חמישים יום לאחר הפסחא, ביום ראשון בשבוע, שהוא היום העשירי לאחר עלייתו של ישוע הנוצרי לשמיים.

שמו של חג זה הוא המילה העברית "עצרה" או "עצרת", שפירושה התקהלות, מכיוון שבחג היו מתקהלים במקדש כדי להתפלל, ומפני שביום זה שליחיו של ישוע והתלמידים האחרים נאספו כדי להתפלל עם מרים הבתולה, אימו של ישוע, ועם נשים נוספות, בחדר הסעודה האחרונה. בחדר זה הם ציפו להופעתה של רוח הקודש, כפי שהבטיח להם ישוע.

הוא המליץ להם לא לעזוב את ירושלים אלא לחכות להופעתה של רוח הקודש (הבשורה על פי לוקס: 24). על פי האמונה הנוצרית, רוח הקודש העניקה לתלמידים את יכולת הדיבור במספר שפות, והם יצאו כדי להביא את בשורת הנצרות וגאולת המין האנושי לעולם (מעשי השליחים 2: 1 – 14).

כך מתואר אירוע זה בברית החדשה:

"הנני שולח לכם את אשר הבטיח אבי, ואתם שבו בעיר עד שתלבשו עוז ממרום... בשעה שבירך אותם נפרד מהם ונישא השמימה, הם השתחוו לו וחזרו לירושלים בשמחה גדולה" (הבשורה על פי לוקס 24: 48 – 52).

"ביום מלאת שבעת השבועות היו כולם יחדיו. פתאום ירד קול מן השמיים כקול משב רוח עזה ומילא את כל הבית אשר בו ישבו. אז הופיעו לנגד עיניהם לשונות כלהבות אש, שהתפזרו ונחו אחת אחת על כל אחד מהם, וכולם נמלאו רוח הקודש והחלו לדבר בלשונות אחרות, כפי שנתנה להם הרוח לדבר. בירושלים התגוררו יהודים יראי אלוהים מכל אומה אשר תחת השמיים. כאשר נשמע קול זה, התקהלו עם רב והיו נבוכים, שכן כל איש שמע אותם מדברים, כל אחד בשפתו...אלה שקיבלו את דבריו ברצון הוטבלו, ובאותו יום נוספו כשלושת אלפים נפשות" (מעשי השליחים 2, 1 – 14, 41).

לחג זה גם השם "פנטקוסט", מילה יוונית שמשמעותה 'חמישים במספר'.

סמלי החג

רוח סערה

הרוח מסמלת את הנשמה. אנו רואים, שרוח הסערה, שנשבה בחדר הסעודה האחרונה ביום החמישים (שהוא שבועות), היתה חזקה ורועשת, עד שקולה הגיע לכל רחבי ירושלים. אנשים רבים התאספו מסביב לבית כדי לראות את המראה העצום הזה וכדי לשמוע את הדרשה של פטרוס השליח, שמאשרת את קיומה של רוח הקודש. 3000 מהם האמינו בו, והם הגרעין הראשוני של הכנסייה הצומחת והמבטיחה.

שלהבות

האש מורה על מעשה הטיהור. רוח הקודש נגלתה לתלמידים כשלהבות כדי לטהר אותם מחטאיהם ומחולשותיהם, כמו פחד, ספק ויאוש, שהשתלטו עליהם לעיתים.

דיבור בשפות שונות

לשונות האש נתנו להם לשונות של שפה, ואז הם היו יכולים לדבר בלשונות רבות, עד שהתפלאו הנוכחים ואמרו: "איך כל אחד מאתנו שומע בשפת מולדתו (מעשי השליחים 2: 8)". הם הזכירו כ-16 לאומים הדוברים 16 שפות.

סיפור החג – מותאם לילדים

חג ענצרה או הפנטקוסט הוא חג הנחגג ביום ראשון, חמישים יום לאחר חג הפסחא. המילה פנטקוסט היא חמישים ביוונית, והמילה ענצרה נגזר מן המילה העברית "עצרה" או "עצרת", שפירושה התקהלות, מפני שבחג זה היו נאספים בהיכל כדי להתפלל.

בחג זה היו תלמידיו של ישוע נאספים בחדר הסעודה האחרונה ומתפללים כאיש אחד, מצפים לכוח ולאומץ מהאל. לישוע הנוצרי, עליו למדנו בחגים נוצריים קודמים, היו 12 שליחים קרובים לו ותלמידים נוספים, שהאמינו בדבריו ובעצותיו. הם היו הראשונים שהאמינו במשיח. הם חשבו בדרך שונה על האחרים ולא ידעו מה עליהם לעשות, מפני שבאותו הזמן לא היו אנשים נוצרים. הם חששו להיפגש כמנהגם כל שנה בהיכל, ולכן התכנסו בחדר הסעודה האחרונה בירושלים עם מרים אמו ועם נשים נוספות והתפללו ביחד כדי לחוש ביטחון וכוח לבשר לכולם על הנחיותיו של ישוע.

לפי מה שנמסר בברית החדשה, בזמן שהם התאספו במקום אחד, יצאה מן השמיים "בת קול" (קול, הד) כרוח סערה ומילאה את הבית בו היו, ונגלו בפניהם לשונות אש אשר התפצלו ואז על כל אחד מהאנשים עמדה שלהבת (אש). לאחר מכן הם יצאו מהחדר באומץ ובישרו על ישוע ועל המסרים שלו.

כאשר הם יצאו ובישרו זאת, היו שם אנשים רבים, שהגיעו לירושלים לרגל חג השבועות של היהודים, הוא חג מתן תורה. השליחים דיברו בשפות רבות, וכל הנוכחים הבינו את דבריהם, כל אחד בהתאם לשפתו. כך החלה הדת הנוצרית מירושלים והתפשטה לשאר העולם.

לכן נחשב חג השבועות הנוצרי, הוא הפנטקוסט, לחג הולדת הכנסייה הנוצרית בירושלים.

מנהגי החג

תפילה וחגיגה בכנסייה

חג זה הוא חג דתי וחל ביום ראשון, ולכן העדות הנוצריות מציינות אותו בכנסיות.

משחק במים

הילדים הקטנים משחקים מחוץ לבית ומתיזים זה על זה מים כדי לציין את תחילתה של עונת הקיץ. בזמן זה מתחילה גם עונת הרחצה בים.

קישוט בתים וכנסיות

קישוט הבתים והכנסיות בשיבולים, המסמלות את המשיח ואת המאמינים. צבעי החג הם אדום ולבן, המציינים את רוח הקודש שבאה כאור או כיונה. ילדים נוהגים לגזור כתרים בצורת להבות.

צעדות ונרות

צעדות בהן תוקעים בחצוצרות המסמלות את ירידת רוח הקודש, וכיבוי נר הפסחא בכנסיות. המאמינים שרים מזמורי הללויה לכבוד הולדת הכנסייה.

עוגת קצפת ותותים

מאכל המאפיין את החג, ומסמל את שיא האביב ואת צבעי החג.

ערכי החג והתאמה לערכי יד ביד

- **פיתוח מודעות למושגי תמיכה ועידוד** - הרעיון שאוב מקבלת כוח מרוח הקודש, מהאל, כדי לבשר על אהבה בין האומות.
- **סולידריות ועבודה בקבוצות** - השליחים ותלמידים נוספים (המספר בקבוצה היה כמאה ועשרים איש) מתפללים כאיש אחד. הקבוצה נותנת את הכוח לפרט.
- **אהבה**: המאמינים מבקשים מרוח הקודש לקבץ אותם באהבה אחת, ושהאהבה תתלקח בליבותיהם. הם מדקלמים: לולא האהבה לא היה הלב חי.
- **שלמות, שוויון ושלום**: הרצון לשלום עם כל העולם דרך פתיחות לכל החברה ולכל העולם ועזרה לכל האנשים, שכולם שווים.

- **סליחה ומחילה:** אחד משמותיו של החג הוא חג החמישים, מפני שהוא חל חמישים יום לאחר הפסחא. המספר חמישים בספר הקדוש מצביע על סליחה ועל מחילה. בברית הישנה נהגו לקדש את השנה החמישים ולכנות אותה שנת היובל, שבה שוחררו העבדים, ונמחקו החובות. בחג החמישים נוסדה הכנסייה, לאחר שהאל שיחרר את האדם מעבדותו לחטא עם בוא המושיע, לפי אמונת הנוצרים.
- **ריבוי שפות ותרבויות:** ביום הפנטקוסט בישרו השליחים את הבשורה המשמחת ודיברו ב-16 שפות.
- **שמחה, התחדשות וחיים חדשים:** שמחה על קבלת הבשורה המשמחת, הניצחון על החטא והתחלתו של עידן חדש.

דגשים לסביבת חינוך רב תרבותית

חג זה הוא חג דתי, שמתמקד באמונה, באלוהות ובתפילה בכנסייה. בסביבה מרובת תרבויות עשוי להיות רגע זה מאוד רגיש. חשוב לציין, שילדים באים מרקע שונה, מלאומים שונים ומדתות שונות וגם מבתיים שהם לא דתיים ואפילו אתאיסטיים. לכן, לימוד דת ואמונה שלמה מתגלם בכל בית באופן שונה על פי אמונת ההורים.

משימתנו היא מתן אפשרויות וחשיפה לתרבות ולא לדת. הילדים לא לומדים אמת דתית אחת מוחלטת, למשל: "אלוהים אמר ש..." , אלא: "הנוצרים מאמינים ש..." או "אני כנוצריה מאמינה ש..." או "לפי מה שנכתב בספר הקדוש..."

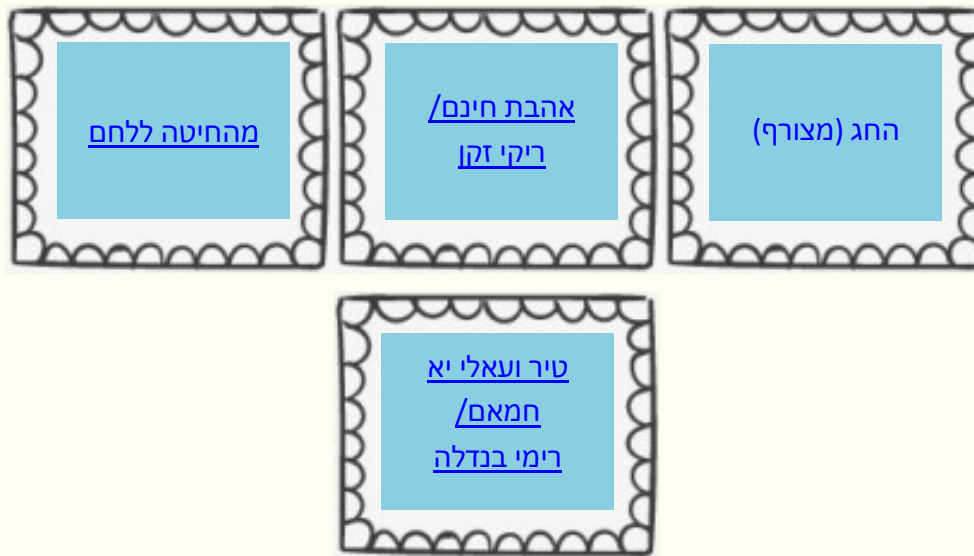
באופן כללי אנו מקפידים לא להתעמק עם הילדים בדיונים בנושאי דת ואמונה. מה שחשוב הוא לגלות רגישות לנושא. לכן ההתמקדות היא בערכים הומניטריים, המושתתים על ערכי החג, כמו פעילויות שמתמקדות בריבוי שפות ותרבויות, פעילויות בנושא סמלי החג והטבע, יבול, חיטה ומים, פעילות קבוצתית שאפשר להכיר דרכה את הכנסיות בכלל או את כנסיית הקבר ומנזר האחיות ציון בפרט דרך סרטים ותמונות או ביקור בכנסייה.

פעילויות חינוכיות לקראת החג

אפשרויות לקישוט הגן/הכיתה

צבעי עונת הקיץ, שהם צבע כחול של הים, צבע כתום של האש, צבע זהוב של שיבולים וצבע לבן המסמל טוהרה. דמויות יונים המסמלות את רוח הקודש ואת השלום ופיזור אלומות שיבולים בכיתה (על הקירות, בארגטלים).

סיפורים ושירים

החג

כמה יפה השמחה בחגים
ילדות וילדים
שמחים ומאושרים
בבגדים ובגרביים חדשים
הלואי שכל שנה תחגגו בבריאות
יקרים וחברים
שמחים ומאושרים
מתנות ומשחקים חדשים
אנו רוצים שיהיה לנו חג שמח
שרים לקראתו בכל הארץ
מולדתי שמחה והילדים בה שמחים
כמה יפה השמחה בחגים

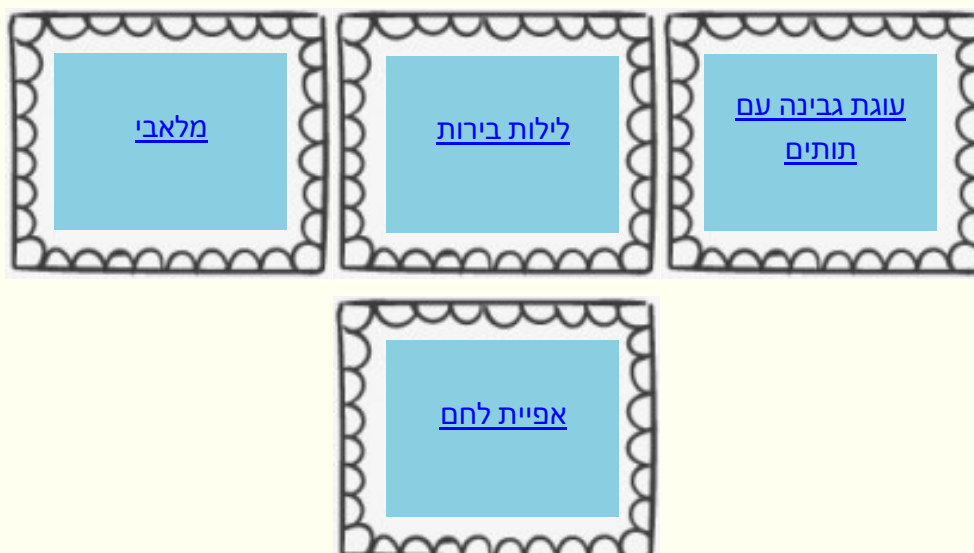
טיר ועאלי יא חמאם\ רימי בנדלה

- טיר ועאלי יא חמאם -- עופו ועלו מעלה יונים
- פוק סטוח ביותנא - - מעל גגות בתינו
- ריג'עאת אייאם א-רביע - - ימי האביב חזרו
- וי-שאמס פי ביותנא - - והשמש בבתינו
- וי- סמא פארחאנה - - והשמים שמחים
- וי-לע'ימה דאפיאנה - - והענן חמים
- ויל וארדה ע'אפיאנה - - והוורד מנמנם
- עאשבאביק ביותנא - - על חלונות בתינו
- טירי ..טיר ועאלי יא חמאם -- עופו ועלו מעלה יונים
- מיג'ו יא אבו אלמיג'אנא - -שיר שירי שמחה, אבי השירה
- ריג'עת איאם אלהנא - - שבו ימי הנועם
- יא רב תבארכ ותזיד-- אלוהים ברך והוסף
- ותחרס כול ביותנא - - ושמור על כל בתינו
- ענא מורוג' עם בתמוג' - - שדותינו פורחים
- ו'ילאלו'אן מורוג'נא- - באלפי צבעים (מילולית-והצבעים הם שדותינו)
- יא רבי ח'לי א-רביע- - אלוהים, אנא עשה שהאביב
- ע'אמר פי ביותנא- - יציף את בתינו
- טיר ועלי יא חמאם.. (פזמון חוזר)
- מיג'ו יא אבו אלמיג'אנא - - שיר שירי שמחה, אבי השירה
- ריג'עת איאם אלהנא - - שבו ימי הנועם
- יא רב ידל א-סלאם - - אלוהים, שהשלום ימשיך
- סאכן חד ביותנא - - לשכון לצד בתינו
- טל אירביע - - האביב הגיע
- וג'ינא- - ובאנו
- חתא נע'ני ע'נאנינא -- כדי לשיר את שירינו
- ניחנא נחלאת א-רביע - - אנו דבורי האביב
- ו'יל-אזהאר ביותנא - - והפרחים הם בתינו
- טיר ועלי יא חמאם (פזמון חוזר)

יצירה ואמנות

אוכל ובישול

מרחב וסביבה, פעילויות קהילתיות (PBE)

חג ענצרה שמח !